

Lausunto

28.04.2022

Asia: VN/28370/2020

Kuluttajaluottoja koskevan lainsäädännön tarkistaminen. Työryhmän mietintö.

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Lausunto, 28.4.2022

Kuluttajaluottoja koskevan lainsäädännön tarkistaminen OM085:00/2020

Tiina ja Antti Herlinin säätiö sr:n (y-tunnus 2597856-6, jäljempänä "TAH-säätiö") hankkimien selvitysten perusteella 42 000–84 000 suomalaista aikuista ottaa pikalainoja vuosittain. Heistä lähes puolella on ongelmia lainanlyhennysten kanssa, ja jopa noin 35 prosenttia heistä on ottanut uutta lainaa lyhentääkseen aikaisempia lainojaan. Pikalainoja ottavat pienituloiset henkilöt, joilla usein on vähäinen koulutus ja heikko työllisyystilanne. Pikalainojen ottajilla on usein myös ylioptimistiset odotukset omasta taloudestaan. Saman mittaluokan ongelmia tai käyttäytymistä ei ole havaittu esiintyvän muiden (kulutus)luottojen kohdalla.

Pikalainojen markkinointi on usein aggressiivista ja harhaanjohtavaa. Pikalainayritykset suoramarkkinoivat uusia lainoja vanhoille asiakkailleen ja tarjoavat niin sanottuja "järjestelylainoja", jotka markkinoinnin perusteella saattaisi mieltää ratkaisuksi aikaisempiin velkaongelmiin, vaikka todellisuudessa ne ovat omiaan synnyttämään lisävelkaa.

Harhaanjohtavan markkinoinnin vuoksi velkakierteeseen ei ajaudu ainoastaan heikossa elämäntilanteessa olevia henkilöitä, joilla on puutteita taloustaidoissaan tai erilaisia riippuvuuksia (kuten peliriippuvuutta tai päihdeongelmia), vaan myös ihmisiä, jotka kohtaavat elämässään yllättäviä menoja esimerkiksi sairauksien tai pakollisten remonttien vuoksi. Jos lainaehdot ja pikalainojen todellisia kustannuksia ei ole selkeästi eritelty, henkilön on vaikea arvioida onko hänellä tulevaisuudessa riittäviä tuloja selviytyä lyhennyksien lisäksi korkeista korkomaksuista ja muista luottokustannuksista.

Oikeudenmukaisuuden näkökulmasta pikalainatoimintaa ei pitäisi harjoittaa tapauksissa, missä asiakas ei ole täysin ymmärtänyt lainan todellisia kustannuksia tai saattaa toimia impulsiivisesti yllättävien vastoinkäymisien tai ylioptimististen odotusten valossa. Velkaongelmien korjaaminen uudella velalla ajaa usein vähäosaisen ihmisen entistä syvemmälle ahdingossaan. Tämä on koko yhteiskuntaa koskeva ongelma.

Korkokatto ehkäisee epäoikeudenmukaisten lainojen myöntöä tekemällä niistä kannattamattomia pikalainayrityksille – mitä suurempi riski sille, että asiakas ei pysty maksamaan lainaansa takaisin sopimusajan puitteissa, sitä korkeampaa korkoa pikalainayrityksen täytyy asiakkaaltaan pyytää. Alentuneiden korkotulojen myötä yritykset joutuvat myös taustoittamaan paremmin asiakkaitaan ja heidän luottokelpoisuuttaan.

TAH-säätiön ja säätiön haastatteleminen asiantuntijoiden mielestä korkokatto olisi tehokas ratkaisu ongelmallisiin pikalainasopimuksiin. Säätiö kannustaa päättäjiä kunnianhimoisempaan ratkaisuun: 10 prosentin korkokattoon, joka sidottaisiin esityksen mukaisesti markkinakorkotasoon, kuitenkin siten, että 15 prosenttia olisi ehdoton yläraja pikalainojen korkojen ja muiden lainakustannusten yhteismäärälle.

Lisäksi TAH-säätiö ehdottaa pikalainojen suoramarkkinointikieltoa sekä tukee esityksen mukaisia markkinoinnin uusia säännöksiä koskien erityisesti harhaanjohtavaa markkinointia.

Mietinnön perusteella korkokatto tulisi koskemaan myös ennen 1.9.2019 otettuja lainoja. Tämä toisi välitöntä helpotusta nykytilanteeseen, missä monet ihmiset ovat ajautuneet velkakierteeseen ja kohtuuttoman korkeisiin korkomaksuihin. Näihin ennen 1.9.2019 tehtyihin sopimuksiin liittyy usein myös korkeat lainanhoitokustannukset. Tämän osalta TAH-säätiö kannattaa luottokustannuskaton soveltamista myös aikaisemmin myönnettyihin luottoihin.

Kunnioittaen,

Riikka Ihamuotila

asiamies / Tiina ja Antti Herlinin säätiö sr

puh 040 5846320

riikka@tahsaatio.fi

Ihamuotila Riikka
Tiina ja Antti Herlinin säätiö sr